

Politik for fortsat drift for Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner

Indledning

Når alvorlige hændelser indtræffer, sættes den kommunale drift under pres. Uanset hvilke hændelser der rammer, skal den kommunale organisation være så robust, at samfundskritiske og livsvigtige kommunale leverancer og ydelser kan videreføres. Det kræver fokus på sikring af *fortsat drift* fra kommunernes side.

Politik for fortsat drift udgør den overordnede ramme for kommunernes arbejde med krisestyring, krisekommunikation og planlægning for fortsat drift.

Formål

Politik for fortsat drift har til formål:

- At styrke kommunernes evne til sikring af fortsat drift, så samfundskritiske og livsvigtige kommunale leverancer kan videreføres uanset hændelse – fx i forbindelse med alvorlige cyber-angreb, forsyningssvigt, terror, pandemi, klimahændelser, flygtningestrømme eller anden krisesituation.
- At skabe en forpligtende ramme om kommunernes arbejde med krisestyring, krisekommunikation og planlægning for fortsat drift.
- At øge kommunens samlede beredskabsparathed for derigennem at forbedre organisationernes evne til at håndtere det uforudsigelige.

Som supplement til denne "Politik for fortsat drift" vedtages en samlet '*Plan for fortsat drift*' for alle fire ejerkommuner, som konkretiserer, hvordan kommunerne skal udmønte politikken og hvordan der arbejdes med kommunal krisestyring ved hændelser, der kan påvirke det kommunale serviceniveau.

Plan for fortsat drift understøttes desuden af forvaltningernes egne delplaner og indsatsplaner for videreførelse af samfundskritiske og livsvigtige leverancer.

Mens "Politik for fortsat drift" danner rammen om beredskabsarbejdet i kommunerne, er '*Plan for fortsat drift*' værktøjet, der anvendes, når en kommune rammes af en eller flere uønskede hændelser, og delplaner eller indsatsplaner for videreførelse af samfundsvigtige og livsvigtige leverancer beskriver måden, som hændelsen håndteres på i det enkelte forvaltningsområde.

Organisering

Beredskabsloven fastslår, at kommunalbestyrelsen mindst én gang i hver byrådsperiode skal udarbejde en samlet plan for kommunens beredskab – den beskrevne "*Plan for fortsat drift*". De enkelte kommunalbestyrelser og byråd har således det øverste politiske ansvar for kommunernes beredskabsplanlægning.

Med dannelsen af Østjyllands Brandvæsen den 1. januar 2016 overdrog de fire ejerkommuner – Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø - opgaven med at lave udkast til en sådan plan til Østjyllands Brandvæsen. Siden 2022 har kommunerne haft én fælles Plan for fortsat drift for alle fire kommuner. Ved at have en fælles plan og et ensartet krisestyringssystem i de fire kommuner, mindskes den enkelte kommunes sårbarhed, hvilket overordnet bidrager til den kommunale robusthed.

Når planen er udarbejdet, godkendes den i starten af hver byrådsperiode i hver enkel kommunalbestyrelse og byråd.

Østjyllands Brandvæsen er således omdrejningspunkt for kommunernes arbejde med beredskabsplanlægning, krisestyring og fortsat drift.

Beredskabsdirektøren sikrer den nødvendige rådgivning af kommunerne og indgår i de kommunale kriseledelser.

Koordinering med øvrige myndigheder foregår under konkrete hændelser i den lokale beredskabsstab (LBS).

Af princippet om sektoransvar følger, at den forvaltning eller afdeling i kommunen, der har ansvar for et myndighedsområde, en ydelse eller opgave til daglig, også har ansvar for at sikre et fornødent beredskab. Sektoransvaret omfatter alle kritiske funktioner og ydelser, som er pålagt lovgivningsmæssigt, politisk eller administrativt. Det er derfor væsentligt, at alle dele af kommunens organisation har vurderet beredskabet inden for eget ansvarsområde, samspil med andre ansvarsområder, konsekvenser for andre ansvarsområder samt har kendskab til de grundlæggende principper i kommunens Plan for fortsat drift.

Det påhviler således hver enkelt stadsdirektør/kommunaldirektør og magistratsafdelingsdirektør at have planlagt for fortsat drift af samfundskritiske og livsvigtige leverancer i egen organisation.

Til støtte for direktørernes planlægning er nedsat en Beredskabsgruppe i hver kommune under ledelse af chefen for borgmestersekretariatet. Deltagerne i gruppen udpeges af stadsdirektøren/kommunaldirektøren eller magistratsafdelingsdirektørerne. Østjyllands Brandvæsen deltager i møderne i Beredskabsgrupperne.

Planlægningsgrundlag

Planlægning for fortsat drift skal være baseret på kvalificeret indsigt, erfaring og fakta foruden de krav, der stilles i lovgivningen. Der tages blandt andet afsæt i de nationale myndigheders risiko- og trusselvurderinger. Udviklingen af kommunernes samlede beredskab skal løbende justeres i forhold til viden om den enkelte kommunes samfundskritiske og livsvigtige leverancer, sårbarheder og risici. Alle forvaltninger skal efter behov og mindst én gang i hver valgperiode i samarbejde med Østjyllands Brandvæsen vurdere kommunens kritiske funktioner samt risici og trusler mod disse. På den måde sikres, at planlægning for fortsat drift baseres på og tilpasses til en retvisende kommunal risikoprofil.

Planer for videreførelse af samfundskritiske leverancer

Forvaltningerne skal herefter lave konkrete planer for, hvordan de viderefører de samfundskritiske og livsvigtige ydelser, som de er ansvarlige for.

Grundlaget for effektiv håndtering af hændelser er, at direktører, chefer og medarbejdere kender deres roller og procedurer i en krisesituation og dermed effektivt kan håndtere alvorlige hændelser. Planerne for videreførelse af samfundskritiske og livsvigtige leverancer skal derfor være handlingsorienterede, overskuelige, ajourførte og realistiske.

Uddannelse i krisestyring

Det skal sikres, at direktører, chefer og relevante nøglemedarbejdere altid har de kompetencer, der er nødvendige for, at de kan indgå i kommunernes kriseledelser og krisestabe. Forvaltningerne eller afdelingerne udpeger de ledere og medarbejdere, der skal tilbydes uddannelse i beredskabsplanlægning og krisestyring. Østjyllands Brandvæsen vil sørge for, at relevant uddannelse udvikles og tilbydes til kommunerne løbende.

Øvelser

Kommunerne skal have et afprøvet og rutineret beredskab på alle niveauer, og direktører, ledere og relevante medarbejdere skal som beskrevet være fortrolige med deres roller, ansvar og procedurer i tilfælde af at alvorlige hændelser indtræffer.

Hver kommunes kriseledelse pålægges derfor at afholde krisestyringsøvelser i hver byrådsperiode.

Forvaltninger eller afdelinger med ansvar for samfundskritiske eller livsvigtige leverancer anbefales desuden at afholde øvelser med varierende tema i hver valgperiode.

Håndtering af reelle hændelser kan erstatte øvelser, når hændelserne evalueres grundigt og læring efterfølgende implementeres i organisationerne.

Evalueringer

Det er afgørende, at kommunernes forvaltninger bidrager til at evaluere alle større hændelser og øvelser. Østjyllands Brandvæsen medvirker til at sikre, at evalueringen foregår efter et ensartet koncept.